

Jaarverslag 2025 Rekenkamer
Stadskanaal

Stadskanaal
Januari 2026

Rekenkamer Stadskanaal:
mr. R. Afman, voorzitter
drs. G. Seinen, lid
dr. E. Meerstra-de Haan, lid
mr. Y.H. Goedhart, ambtelijk secretaris

1. Inleiding

Hierbij biedt de Rekenkamer (RK) Stadskanaal u het jaarverslag over 2025 aan.

Onderzoeksprogramma 2025/2026 irt budget Rekenkamer

Op basis van de input van de fracties eind 2024 heeft de Rekenkamer het onderzoeksprogramma 2025/2026 opgesteld, waarbij in beide jaren 2 onderzoeken worden uitgevoerd. Het onderzoeksprogramma is besproken met de Klankbordgroep en is gedeeld met de hele gemeenteraad.

In dit jaar zijn op basis van het Onderzoeksprogramma 2025/2026 de volgende onderzoeken uitgevoerd, afgerond en/of opgestart:

- Onderzoek grondbeleid
- Onderzoek Gemeenschappelijke Regelingen en in het bijzonder Wedeka
- Onderzoek naar de dienstverlening van het KCC (Klantencontactcentrum)

Verder heeft de Rekenkamer in 2025 twee keer een nieuwsbrief aan de raad uitgebracht waarin de raad en het college zijn geïnformeerd over de voortgang van de werkzaamheden.

2. Onderzoeken in 2025

Hieronder lichte wij per onderzoek de onderzoeksvragen en de stand van zaken.

Hieronder lichten wij per onderzoek de stand van zaken toe.

2a. Onderzoek 'Modernisering van het grondbeleid, hoe zou dat kunnen?'

Centrale onderzoeksvraag

Hoe ziet het huidige grondbeleid van de gemeente eruit en hoe kan het grondbeleid er in de toekomst uitzien, welke keuzes zijn daarin te maken?

Conclusie

Keuzes voor de toekomst t.a.v. het te voeren grondbeleid zijn afhankelijk van de ruimtelijke ambities. Het grondbeleid dient nog herijkt te worden. De centrale vraag is welke positie de gemeente inneemt om maatschappelijke doelstellingen te realiseren. Is de gemeente bereid om een actief (of een actiever) grondbeleid, dus grondposities in te nemen en de risico's die daarmee gepaard gaan te accepteren, of wordt gebiedsontwikkeling overgelaten aan marktpartijen?

Aanbevelingen

De aanbevelingen luiden als volgt:

Voor de raad:

- Verzoek het college om nieuw grondbeleid te ontwikkelen dat aansluit bij geformuleerde ruimtelijke ambities zoals vastgelegd in o.a. de Omgevingsvisie, met een bijbehorend plan van aanpak. We bevelen aan om met het plan van aanpak rekening te houden met onderstaande:
- Maak een afweging ten aanzien van de risicobereidheid van de gemeente. De tendens op nationaal niveau is dat er een actiever grondbeleid gevoerd wordt. Als Stadskanaal gelet op geformuleerde ambities ook kiest voor een actiever beleid heeft dat financiële consequenties die meegewogen moeten worden.
- Wees bewust dat actiever grondbeleid extra organisatiecapaciteit vraagt. Vraag het college om een realistische en onderbouwde inschatting van de daarvoor benodigde capaciteit.
- Zorg dat het college de raad in de ontwikkeling van nieuw grondbeleid en het plan van aanpak voldoende betreft. Dat kan bijvoorbeeld door de discussie in de raad te voeren op basis van de uitgewerkte scenario's.

Voor het college:

- Op Rijksniveau is een Expertisecentrum ontwikkeld dat kennis en kunde heeft als het gaat om inzet van instrumenten grondbeleid. We raden de gemeentelijke organisatie aan om gebruik te maken van deze mogelijkheid.

Bespreking in de raadscommissie en raad

Het rapport met conclusies en aanbevelingen is vervolgens toegelicht en besproken in een informerende bijeenkomst op 3 maart 2025 met de raad besproken, en daar is met brede instemming kennisgenomen van dit rapport. Dit rapport is vervolgens in de raad van 10 juni 2025 besproken, waarbij unaniem de conclusies en aanbevelingen door de raad zijn overgenomen.

2b. Onderzoek 'Heeft de raad grip op de Gemeenschappelijke Regeling Wedeka?'

Centrale onderzoeksvraag

Hoe kan de gemeente Stadskanaal sturen en toezicht houden op gemeenschappelijke regelingen en in welke mate heeft de gemeenteraad grip op de gemeenschappelijke regeling Wedeka?

Conclusie

1. **Geen generiek beleid:** De gemeente Stadskanaal beschikt niet over een generiek beleidskader voor deelname aan, sturing op en evaluatie van gemeenschappelijke regelingen. In de jaarrekening (par.7) wordt per gemeenschappelijke regeling beperkt ingegaan op het bestuurlijk belang en potentieel risico.
2. **Casuïstische benadering:** Samenwerkingsverbanden worden per geval beoordeeld zonder structurele afweging van noodzaak, risico's of effectiviteit. Door het opstellen van annotaties bij vergaderstukken wordt wel inzicht geboden in mogelijke risico's.
3. **Beperkte toepassing gewijzigde Wgr:** De wijzigingen uit de Wet gemeenschappelijke regelingen (2022) zijn nog niet in alle regelingen doorgevoerd waar de gemeente Stadskanaal aan deelneemt, waaronder Wedeka, terwijl dit wettelijk voor 1 juli 2024 geregeld had moeten zijn.
4. **Sturing vooral via P&C-cyclus:** De gemeenteraad stuurt met name via de planning- en controlcyclus en financiële documenten, maar inhoudelijke sturing blijft achter.
5. **Verbeterde samenwerking, maar wisselende betrokkenheid:** De relatie tussen gemeente en Wedeka is de afgelopen jaren verbeterd, maar de mate van betrokkenheid en samenwerking verschilt sterk tussen de deelnemende gemeenten.
6. **Onvoldoende risicomanagement:** Er is geen systematische aanpak voor het opstellen van risicoprofielen of het periodiek evalueren van regelingen, waardoor het zicht op risico's beperkt is.
7. **Beperkte strategische rol gemeenteraad bij ontwikkeling Wedeka:** De gemeenteraad is slechts beperkt betrokken bij de strategische doorontwikkeling van Wedeka tot sociaal ontwikkelbedrijf, terwijl deze ontwikkeling aanzienlijke maatschappelijke en financiële impact heeft.

Aanbevelingen

1. **Ontwikkel een (beperkte) beleidsvisie op gemeenschappelijke regelingen** waarin wordt vastgelegd op basis van welke criteria de gemeente deelneemt aan een regeling, hoe risico's worden ingeschat, welke beheersmaatregelen noodzakelijk zijn, en hoe regelmatig wordt geëvalueerd. Dit schept helderheid en biedt houvast voor raad en organisatie.
2. **Gebruik de nieuwe mogelijkheden van de Wgr proactief.** De raad zou actief moeten bepalen welke besluiten onder een verplichte zienswijze vallen en of er een regionale adviescommissie wordt ingesteld. Dit versterkt de democratische controle en vergroot de invloed op beleidskeuzes van Wedeka.
3. **Breid de inhoudelijke betrokkenheid van de raad uit.** Niet alleen financiële kaders, maar ook inhoudelijke en maatschappelijke doelen zouden meer onderwerp van debat moeten

zijn. De raad kan richting geven aan de ontwikkeling van Wedeka tot sociaal ontwikkelbedrijf door kaders te stellen voor doelgroepbenadering, infrastructuur, samenwerking met andere organisaties en maatschappelijke impact.

4. **Maak Wedeka een structureel agendapunt in de raad en commissies.** Door de organisatie en haar transitie vaker te bespreken ontstaat meer inzicht, betrokkenheid en mogelijkheid tot sturing.
5. **Formuleer gezamenlijk met andere deelnemende gemeenten een gedeelde koers voor Wedeka.** De huidige verschillen in aansturing maken het moeilijk voor Wedeka om effectief te opereren.
6. **Versterk het risicomanagement** door het opstellen van risicoprofielen per regeling, met periodieke evaluaties en scenarioanalyses. Hiermee wordt bestuurlijk en ambtelijk bewustzijn vergroot, en kan adequater worden ingespeeld op financiële en beleidsmatige dreigingen.
7. **Verhelder de rol van de raad bij de doorontwikkeling van Wedeka.** Gezien de impact op de lokale arbeidsmarkt en inwoners met een kwetsbare positie is dit niet louter een uitvoeringskwestie. De raad zou hierin meer strategische richting moeten geven.

Bespreking in de raad

Dit rapport is in een informerende bijeenkomst op 29 september 2025 met de raad besproken. Het onderzoeksrapport met de aanbevelingen wordt geagendeerd voor de raadsvergadering van 19 januari 2026.

2c. Onderzoek Dienstverlening KCC

Centrale onderzoeksvraag

In hoeverre sluit de dienstverlening van het KCC aan bij het dienstverleningsconcept en hoe wordt dit door de gebruikers (inwoners, ondernemers en instellingen) ervaren?

Stand van zaken

Inmiddels is het onderzoek nagenoeg afgerond; na verwerking van het bestuurlijk wederhoor wordt het rapport begin 2026 aangeboden aan de raad..

3. Samenstelling en budget/uitgaven Rekenkamer

De Rekenkamer bestond in 2025 uit de volgende externe leden: de heer Rom Afman (voorzitter), mw. Greet Seinen (lid) en mw. Erzszi Meerstra-de Haan (lid).

De Rekenkamer werd ondersteund door ambtelijk secretaris mw. Yvon Goedhart.

Uitgaven Rekenkamer Stadskanaal 2025

Het beschikbare jaarlijkse Rekenkamer budget was sinds 2019 € 36.000.

Wanneer de Rekenkamer alle voorgestelde onderzoeken uit het onderzoeksprogramma 2025/2026 zou gaan uitvoeren, zou het budget in de begroting 2025 daarvoor niet helemaal toereikend zijn. In afstemming met de Klankbordgroep is daarom hiervoor via de Voorjaarsnota aan de raad een voorstel voorgelegd om het budget structureel te verhogen naar €50.000 zodat de ambities uit het onderzoeksprogramma 2025/2026 en verder binnen het budget kunnen worden uitgevoerd, dit voorstel is unaniem door de raad vastgesteld. De rekenkamer is blij met deze verhoging en daarmee in staat om haar ambities de komende jaren waar te maken.

Uitgaven Rekenkamer Stadskanaal 2025

Onderzoekskosten Rekenkamerleden	€ 34.936
Vergoedingen Rekenkamer (externe voorzitter en externe leden)	€ 11.904
Vergoedingen ambtelijk secretaris	€ 13.612
Overige kosten	€ 551
Totaal	€ 61.003

Toelichting

Lopende het jaar is het Rekenkamer budget, zoals gebruikelijk, regelmatig gemonitord om de ruimte in het budget in de gaten te houden en overschrijdingen te voorkomen.

Gedurende het jaar 2025 pasten de kosten steeds binnen het verhoogde budget van € 50.000. Dit was zelfs begin 2026 nog het geval. Echter, bij de definitieve uitsplitsing van de uitgegeven kosten voor het opstellen van het jaarverslag 2025 bleek dat de kosten van de ambtelijk secretaris na maart 2025 (met een bedrag van €10.703) niet meer op het Rekenkamer budget waren geboekt. Uit navraag hierover bij de salarisadministratie bleek dat er een overgang is geweest naar een nieuw salarissysteem, waardoor de kosten voor de maanden april t/m december niet op het budget van de Rekenkamer zijn geboekt. Hierover de is de Rekenkamer helaas niet geïnformeerd. Hierdoor bestond bij de Rekenkamer in 2025 het beeld dat wij precies het budget zou benutten voor onze onderzoeken. Daarom zijn er ook al onderzoekskosten die in het onderzoeksprogramma 2025/2026 waren begroot voor 2026 nog geboekt op 2025. De rekenkamer betreurt dit misverstand maar per saldo is er door de Rekenkamer niet meer uitgegeven dan oorspronkelijk was begroot.